

Ecclesiastes

Ya mepanggap ki biyág

1 Tu idi ya bàbànan naya nasírib nga ári ka Jerusalem nga pútut tu David.

²“Awan sar-sarut daya ngámin na ban-bánag. Awan da nga sar-sarut,” nán naya nasírib. ³Nágan naya magun-gun-ud daya tolay kadaya ngámin na ub-ubraan da kídi kalawagán? ⁴Umawan ya isa nga paganakán, se la umbet ya isa manin. May ittu la nga ittu mà ya kalawagán. ⁵Lumtà ya mata, ay se yala masirbut, ay se yala manin lumtà kitu lalattakán na. ⁶Magpataglod ya bal-báli, ay se yala manin magpatúlung. Magpat-patoli yala kiya paggayatán na. ⁷Magáyus ka bebay daya ngámin nga awweg, ngamay akkan mà mapnu ya bebay. Magáyus sala nga magáyus daya awweg kiya pagayúsán da. ⁸Makà-ulaw tutu wala ya ngámin. Akkan ta makagi nu wà ummán na. Akkan ta mapnà kadaya mas-asingan ta, se akkan ta pe mapnà kadaya mag-agina ta. ⁹Datu nà-nàwa kitun, ay ittu manin daya mà-màwa. Datu kinuw-kuwa ta kitun, ay ittu manin daya kuk-kuwaan ta. Awan nala nga baru kídi kalawagán. ¹⁰Awan ya makekagi nga, “Sinnam kod idi ya bar-baru,” ta uwad yán nin oray kitu áwan ta pikam. ¹¹Awan ta akadamdam min kadatu nun-unna nga tolay, ay oray daya sumar-sarunu, ay áwan da pe ya akadamdam min kadatu nunna may aggída.

Daya nà-nàlamán na nasírib

¹²Iyà nga Mangisur-súru, ay nagári yà ka Israel. Nagyán na ka Jerusalem. ¹³Linammat ku nga kapiyánan na sinnan se adálan daya ngámin na mà-màwa kídi ya kalawagán. Nammuwán ku nga nasulit tutu wala ya nengáni ne Apu Dios nga kàwaán tada nga tolay. ¹⁴Nasingan ku ya ngámin na kuk-kuwaan da tolay kídi kalawagán. Ay áwan da nga

sar-sarut. Ummán ta ka magappal ki bal-báli. ¹⁵ Atán daya napikkut nga akkan ta maùnát, se akkan ta mabalin bilángan ya áwan.

¹⁶ Ay nán ku ki uray ku, “Nagbalin nà ka nepadúma sírib nga tolay. Nasì-sírib bà nga adayyu may daya nunna may iyà nga nagári kídì Jerusalem. Ay ammu ku nu wà ummán naya kurug ga kinasírib se pannakaáwat.” ¹⁷ Kinappiya ku nga linam-lammat ya paggiddiyátán na kinasírib se kinaang-ang se kinaug-og. May nammuwán ku nga ummán nà ka magappal ki bal-báli. ¹⁸ Ta nu umadu ya pagsiríbán ku, ay umadu pe ya pakariribúan ku, se pagpannakítán ku.

Awan sar-sarut na panagganggam

2 Ay nán ku ki uray ku, “Ramanán ku mán ya maggan-gánas se makang-anggam,” nán ku, may áwan na pe nga sar-sarut. ² Nammuwán ku nga kinaang-ang ya makag-aggalà ala, ay se áwan mid-idde naya akang-anggam ta. ³ Kinappiya ku nga linam-lammat nu mapaanna ya amaanggam na básì kiyà. Linam-lammat ku pe nu mapaanna ya kuwaan ku ki kinaang-ang. Kinuwa ku dayán ka paninnán ku nu nágan naya napiya nga kuwaan na tolay kiya bittì ala nga algaw wa agbiyág na kídì kalawagán. ⁴ Napatag daya nà-nàwa ku. Nagpàwa ngà kada balay ku, ay se yà nagpamúla ka kaubásan ku. ⁵ Ay nagpàwa ngà pe ka pagmulán kadaya nagánas sa mul-múla, ay se yà pe nagpamúla kadaya ngámin baláki daya káyu nga magbúnga. ⁶ Nagpakorob bà pe kadaya bubun nga pagsàduwán ku ka pagsibug ku kadayán na mul-múla ku. ⁷ Adu ginátang ku wa asassu nga lalláki se babbay, ay adu pe kaggída daya neanà in ki balay ku. Ay adu wa adayyu daya báka ku se karneru ku may daya báka se karneru daya oray inna nga nagyán ka Jerusalem kitun. ⁸ Nagùnud dà pe ka silber se balitù nga gayát kadaya à-ári se kadaya giy-giyán na sakúpan ku. Adu datu maragkansiyon nga lalláki se babbay nga mangliwliwa kiyà. Atán kiyà pe daya paggan-ganásan ki biyág. Ay adu pe daya attàwà.

⁹ Ay díkod, nagbalin nà ka nangà-ngátu may oray inna nga nagbiyág ka Jerusalem. Atán peyang kiyà ya kinasírib. ¹⁰ Nálà ku ngámingámin daya piyán ku. Awan ku wa di kinuwa nga paganggamán ku. Ata paganggamán ku daya ngámin na inubra ku. Ya agganggam ku ya bátug gun-guna ku kadaya ngámin nagrigátan ku. ¹¹ Ay se ku wala kinapiya nga linam-lammat daya kinuwa ku, se ya ríngát ku nga nangwa kadatun. Ay

nammuwán ku nga áwan da pe ya sar-sarut. Ummán ta ngala ka magappal ki bal-báli. Awan nala ya magnanáyun nga sirbi dayán kídi kalawagán.

¹² Ay nágan pikam kuma ya mabalin na kuwaan na isa nga ári, nu di daya ummán kammin kadatu kinuw-kuwa natu sinarunu na nga nagturáy?

Ay túya, kinappiya ku nga linam-lammat ya kepapannán na kinasírib, se kinaug-og onu kinaang-ang. ¹³ Ay se ku la nammuwán nga napiya nga adayyu ya kinasírib may iya kinaang-ang; ummán kiya wada, napiya nga adayyu may iya gíbat. ¹⁴ Ammu naya nasírib ya pameyaggán na, may ya ang-ang, ay ummán ka magdal-dalen ki nagíbat.

Ngamay nammuwán ku pe nga sissa kam ya pagtungpálan da ngámin. ¹⁵ Ay se ku la nán ki uray ku, “Nu nágan na màwa kiya ang-ang, ay ittu pe ya màwa kiyà. Ay tura ngà lugud da nagsírib? Awan pe sar-sarut nedi.” ¹⁶ Matay mà pe daya nasírib nga ummán kadaya ang-ang. Nu mabà-bayág gala, ay áwan akadamdám da tolay yin kadàtada, nasírib ta mán onu ang-ang. ¹⁷ Ay ittu ya pangalùsawán ku ki biyág, ta riribù ala ya idde na kiyà. Awan sar-sarut naya ngámin. Ummán ta ngala ka magappal ki bal-báli.

¹⁸ Lùsawan ku ngámin daya nagpas-pasiyaán ku wa inub-ubra kídi ya kalawagán. Ta ibansi ku ngala kadaya sumarunu kiyà. ¹⁹ Ay akkan ta ammu nu nasírib da onu ang-ang da. May aggída ya makakaammu kadaya ngámin na nagpasiyaán ku kídi kalawagán gapu ki kinasírib ku. Awan pe sar-sarut nayán. ²⁰ Ay túya nakappoli yà kadaya ngámin na nagpas-pasiyaán ku kídi kalawagán. ²¹ Ata ya nagpasiyaán na isa tolay nga kinuwa gapu ki sírib se pannakaáwat na, ay ibansi na kiya isa tolay nga áwan nala nga kinuwa. Awan na pe sar-sarut nedi se akkan na kustu. ²² Ay nágan lugud naya magun-gun-ud naya tolay kadaya nagpas-pasiyaán na kídi kalawagán? ²³ Ata ngámin na kinuwa na ki báyat naya nagbiyág na, ay nekariribuán na se nagpannakítan na. Ay oray ki gabi, ay ara ngala ya agpan-panúnut na. Ay áwan pe sar-sarut nayán.

²⁴ Ay túya nán ku nga ya kapiyaán na kuwaan na isa nga tolay, ay mangán, se maginum se paganggamán na ya nagpasiyaán na. Nammuwán ku nga gayát dayán ke Dios. ²⁵ Ta nu áwan ne Dios, ay mapaanna ya akapowad tada kiya kanan ta, se mapaanna ya agganggam ta? ²⁶ Ta idde ne Dios ya kinasírib, se panangammu se agganggam kadaya namáru ki agsisíngan na. May daya maragbásul, ay aggída ya pagurnungan na se pagùnudan na kadaya bànáng da, ay se na ngala idde kadaya namáru ki

agsisingan na. Ay áwan pe sar-sarut nayán. Ummán ta ngala ka magappal ki bal-báli.

Atán oras daya ngámin

3 Atán tiyampu se oras kampela ngin nin
daya ngámin na mà-màwa kídi kalawagán.

²Atán oras na pannakeanà, ay se atán oras na pannakatay;
atán oras na panagmúla se oras na panagbàdut.

³Atán oras na panagpatay,
se oras na panagpabílag.

Atán oras na panaggabba,
se oras na panagpàdà.

⁴Atán oras na panagsángit,
se oras na panag-aggalà;
atán oras na panagmanakit,
se oras na panagsasála.

⁵Atán oras na panaggiwáras ka batu,
se oras na panaggurnung;
atán oras na panaggagàbal,
se oras na panagtutúway.

⁶Atán ya oras na panagsápul,
se oras nga panangngiwágà;
atán oras na panangngisirù,
se oras na panangngippà.

⁷Atán oras na panagpìsi,
se atán oras na panagdaget;
atán oras na panagging-inggap
se atán oras na panaggúni.

⁸Atán oras na panagpipinninya,
se atán oras na panangngalùsaw;
atán oras na panaggugubát,
se atán oras na panagkakappiya.

⁹Ay nágan na lugud ya magun-ud na tolay ki ngámin na agpasiya na nga magubra? ¹⁰Kinappiya ku wa siningan ya ubra nga netudin ne Dios kiya isaisa kadàtada. ¹¹Kinuwa na nga atán kampela ya oras daya

ngámingámin nin. Nepalammát na pe kadàtada ya kabayág tutu wala naya napalábas se ya masangwánan. Ngamay oray nu mapakuna, ay akkan ta maawátan daya kinuw-kuwa ne Dios, nanggayát kitu inanggayát na panda ki panda na. ¹² Ay ki ummán kiyán, ay nalammat ku, nga áwan nin ya napì-piya nga kuwaan na tolay, nu di ya maganggam se maggan-gánas ki báyat na panagbiyág na kídi kalawagán. ¹³ Ay ya isa pe, ay piyán ne Dios nga mangán tada se maginun tada, se paggan-ganásan tada daya ngámin na nagpas-pasiyaán tada. ¹⁴ Ay ammù nga magnanáyun ka áwan panda daya ngámin nga kuwaan ne Dios. Awan ta mabalin na iamung, ay áwan ta pe mabalin na ippà. Kinuwa na yán, ta senu ipatag ngámin da tolay. ¹⁵ Daya ngámin na mà-màwa, ay nàwa da ngin kitun. Ay ummán pe daya màwa pikam, ay nàwa da pe yin kitun. Ipat-patoli ne Dios datu nà-nàwa kitun nin.

Ya kinaawan na kinalintag kídi kalawagán

¹⁶ Ay ya isa pe nga nasingan ku kídi kalawagán, ay imbes na kinalintag se kinapiya kuma ya màwa, ay ya kinadakè mán kammin ya mà-màwa ngin. ¹⁷ Ay nán ku ki uray ku, “Sangapáda nga guwesán ne Dios daya mangwa ki napiya se daya mangwa ki nadakè, ta atán kampela ya oras daya ngámin na mà-màwa se daya kuk-kuwaan da tolay. ¹⁸ Ay nán ku pikam ki uray ku, nga tis-tistíngan ne Dios daya tolay ka angngipakammu na kaggída nga áwan da dúma kadaya animál. ¹⁹ Ata sangapáda ya pagtungpálan daya tolay se daya animál. Matay da nga sangapáda. Sangapáda da pe nga atán biyág. Awan na pagpiyán na tolay ki animál, ta áwan sar-sarut naya ngámin. ²⁰ Sissa nga giyán ya kapannán da ngámin. Ata gayát da ngámin ki lusà, ay lusà kammin pe ya pagtungpálan da. ²¹ Awan mà ya makammu kurug nu mawe ka ngúdu ya kaduduwa da tolay, ay se mawe ki taggad lusà ya kaduduwa da animál. ²² Ay ittu lugud da nalammat ku, nga áwan napì-piya nga kuwaan na tolay, nu di na la nga pagangammán daya nagpas-pasiyaán na, ta ittu yán ya pagrabngán na. Ta áwan mà ya makekagi nu nágan kurug ya màwa nu natay ya tolay yin.

4 Ay nasingan ku manin ya amal-pallà da tolay kadaya duddúma. Sumángit tala daya mapal-pallà, may áwan nala sumeng kaggída, ta daya mamal-pallà kaggída, ay naturáy da. ² Ay túya nán ku nga nagà-gásat daya natay yin may daya sibbiyág pikam. ³ Ngamay nagà-gásat pikam

may dayán daya akkan na neanà, ta akkan da nasingan nin daya nadakè a kuk-kuwaan da tolay kídi ya kalawagán.

⁴Ay se ku la nasingan nga magpasiya da tolay ya magubra gapu ki ásil da kadaya duddúma. Awan pe sar-sarut nayán; ummán da ka magap-appal ngala ki bal-báli. ⁵Magdal-dalikapkap pala daya umang-ang-ang, oray atán da ngin na matay ki bisin da.

⁶Napì-piya ya tang-tangakúku wala nga nálà ki napiya nga panaglam-lammat, may ya duwa kúku nga nálà ki rígát, nga ummán ta ngala ka magap-appal ki bal-báli.

⁷Atán manin nasingan ku nga áwan sar-sarut kídi kalawagán; ⁸ya kàwaán daya tolay ya sissa ki biyág. Awan da nga annánà a lalláki, ay áwan da pe wawwági nga lalláki. May áwan da sínang magubra kadaya ngámin ub-ubra da. Awan da pe kapnà ki kinabànéng da. Ay se da la malammat, “Inna ya iub-ubraán ku ta? Tura ku itagàna ki baggi ku ya panaggan-gánas?” nán da. Awan pe sar-sarut nayán, se nakal-allà idi nga panagbiyág.

⁹Napì-piya ya duwa may ya sissa, ta adu maubra da nu magseng da.

¹⁰Ay nu medùláp ya isa kaggída, ay sengán naya isa nga bumángun. Ngamay kal-allà ya sissa nga medùláp, ta áwan sumeng kaggína nga bumángun. ¹¹Ay ummán pe nu nasiyam, ay magallay daya duwa, ay pumásu da. Ngamay mapaanna nga pumásu ya sis-sissa? ¹²Nu sissa ka, ay annung naka palsuwan ya isa tolay. May nu duwa kayu, ay palsuwan nu. Akkan nalapat maragsud ya tali nga tallu wa binola.

¹³Napì-piya ya napubri se nasírib ba nabagu, may iya nanákam nga ári nga umang-ang-ang, nga akkan na ngin piyán ya makagiyánan. ¹⁴Ay annung kurug tun na nabagu ya magári oray gayát ki agba-balúdán, se neanà a napubri. ¹⁵Nadamdam ku daya adu wa tolay kídi ya kalawagán, ay se nalammát ku pe ya isa nga nabagu kaggída nga sumukát ki ári. ¹⁶Akkan ta mabílang datu tolay ya neturayán na. Ngamay áwan kadatu sumar-sarunu nga tolay ya mamatag kaggína. Awan pe sar-sarut nedi. Ummán ta ka magap-appal ki bal-báli.

Akkan ta magbur-buranaw wa magkari

5 Magan-annád ka nu mawe ka ki balay ne Dios. Napì-piya ya mawe kitúni nga manggìna may iya magdátun ka ummán ki agdátun da umang-ang-ang nga akkan makammu nu kustu onu akkan kustu ya kuk-kuwaan da. ²Akkan ka magbur-buranaw nga magkari ke Dios. Kapiyánan mu pikam lam-lamtan ya kagiyan mu se ka la magúni. Ta e Dios, ay atán ka lángit, may ikaw, ay atán ka kídi kalawagán. Ay túya an-annungan mu wala ya magúni.

³Ay nu adu daya paglídug mu, ay adu pe daya nadakè a tag-tagimpán mu. Ay ummán pe nu adu ya kag-kagiyan mu, ay makakagi ka ka akkan umnu. ⁴Ay lugud, nu magkari ka ke Dios, ay akkan mu ipat-patattát ya agtungpál mu. Ta akkan pagangammán ne Dios ya umang-ang-ang. Tungpalam ya kari mu. ⁵Napì-piya la ngin ya akkan ka magkari, may ya magkari ka, ay se mu akkan tungpálan. ⁶Akkan mu ipalúbus nga daya kag-kagiyan mu daya pakabasúlán mu. Ay akkan mu pe kagiyan kiya pádi ne Dios nga nelaw-át ka ngala nga nagkari. Makarungat te Dios kiyán, ay dadàlan na daya kinuw-kuwa mu. ⁷Adu daya tag-tagenap ta, se adu daya áwan sar-sarut nga kuk-kuwaan ta, se adu daya kag-kagiyan ta; ngamay magansing ta ke Dios.

Awan sar-sarut na biyág

⁸Ay akkan mu pagballà nu masingan mu nga pal-pallàan na gubirnu ki probinsiya daya napubri, se itagàna na kaggída ya kalintaggán da se daya pagrabngán da. Ata atán daya nangà-ngátu may aggída nga mangigdù kaggída, ay se atán manin daya nangà-ngátu may dayán na mangigdù kaggída manin. ⁹Daya ngámin umíli ya magkappiya ki lusà na íli, nu ya ári ya makakaammu kiya lusà.

¹⁰Ya tolai ya ittu nala nga pà-pàgan ya pirà se ya kinabànáng, ay áwan nala nga kapnà. Awan pe sar-sarut nedi.

¹¹Ay nu bumà-bànáng ka, ay umad-adu pe daya panganan mu. Ay nágan na lugud ya nagun-ud mu ki bànáng mu, nu di iya nakasingan mu wala kiya bànáng mu!

¹²Adu mán onu bittì ya makkán naya mang-manglu wala, ay matalà ala. May ya bànáng, ay akkan makatúdug ki kaadu na bànáng na.

¹³Ay atán ya nasingan ku nga nadakè kídì kalawagán: Pagdásán mán kammin na tolay ya inùnud na nga bànáng na. ¹⁴Umawan ya bànáng na gapu ki nadakè a nigusiyu nga nangippayán na. Nagang-angayán na, ay áwan na ipatáwid kada annánà na. ¹⁵Neanà tada kídì ya kalawagán na áwan netug-túgut, ay ummán pe nu magtálaw tada kídì ya kalawagán, áwan ta pe itug-túgut. Awan tada metúgut kadaya nagrig-rigátan tada. ¹⁶Nakapagpannakit idi! Nu wà ummán tada nga inumbet, ay ummán tada pe nu mawe tada. Awan tada nagun-gun-ud kadatu nagrigátan tada; ummán tada ngala ka nagap-appal ki bal-báli. ¹⁷Ya biyág tada, ay napnu ka rígat se pannakit, se riribù, se rungat se sinakit.

¹⁸Tu idi ya nasingan ku wa napiya nga kuwaan tada ki abibbà ala nga agbiyág tada nga nìdang ne Apu Dios kadàtada: mangán se maginum tada, se maggan-gánas tada nga maglak-ám kadaya nagrigátan tada, ta ittu ya gun-guna tada. ¹⁹Ay nu kalakkán ne Dios ya isa nga tolay ka kinabánáng se adu wa kuw-kuwa, ay se na ipalúbus pe nga manam-áy na dayán, ay magiyáman nala se maganggam kadaya nagrigátan na. Pagkallà ne Dios yán kaggína. ²⁰Ay gapu ta nepalúbus ne Dios nga makang-anggam ya tolay, ay akkan na ngin na madamdám nga paglídug ya kabibbà na biyág na.

6 Atán pikam isa nga nasingan ku nga nadakè kídì kalawagán, nga mamar-parígat kada tolay. ²Atán da tolay ya kalakkán ne Dios nga bumánáng, se adu kuw-kuwa, se nadáyaw. Atán ngámin kaggída daya piyán da. Ngamay akkan ipalúbus ne Dios nga pagnam-áyan da dayán. Sabáli nga tolay mán kammin ya magnam-áy. Awan sar-sarut nedi, ay se makapagpannakit. ³Ay oray nu magatut daya annánà na isa nga tolay, se adaddu ya biyág, ngamay akkan naganggam ki biyág na, onu akkan napiya ya ketaman na nu matay, ay nán ku nga napi-piya ya maladága nga natay yin nga neanà may yán na tolay. ⁴Akkan pagpiyán tu maladága tu nekeanà na. Umawan nala nga mawe ka kagibattán, ay áwan pe yin ya makadamdam kaggína ngin. ⁵Ay akkan na pe yin na masingan ya mata, ay áwan na pe yin na mammuwán, may natalna yán na maladága may ittu tolay ⁶nga áwan na agganggam ki biyág na; oray mán nu magbiyág ka piga ríbu nga dagun. Ya kurug na, ay sissa ya pagtungpálan tada ngámin.

⁷Magubra ya ngámin tolay, ta senu atán kanan da. Ngamay áwan da nga kapná. ⁸Ta nágan na kurug ya pagpiyán naya nasírib ki ang-ang ta? Ay se nágan na agkà ya málà naya napubri nga makammu ki kuk-kuwaan na ki biyág? ⁹Awan sar-sarut nedi. Ummán nala ka magappal ka bal-báli. Ay napì-piya nga pagangammán mu wala ya atán kikaw, may iya pabegan mu ya magar-arapáap.

¹⁰Ngámin na mà-màwa kídi kalawagán, ay awiawe nìdang ngin ya kàwa da kitun kam. Ammu tada ngámin nga tolay tada ngala. Ammu tada pe nga áwan ta angnábà ki akiríri ta kiya naturáy may dàta. ¹¹Ta nu adu daya kag-kagiyan ta, ay adu pe daya makagi ta nga áwan sar-sarut. Ay nágan lugud naya magun-ud ta? ¹²Ata iinna agkà pe ya makammu kiya napiya nga kuwaan ta kiya biyág ta nga abibbà se áwan sar-sarut ta? Umawan nala nga ummán ki aniníwing. Ay se inna pe ya makekagi nu nágan na ya màwa kídi kalawagán nu natay tada ngin.

Daya mepanggap ki biyág

- 7** Napì-piya ya nadáyaw nga ngágan,
 may ya napatag nga bang-bangug;
 ay se napà-patag ya algaw nga pannakatay,
 may ya algaw nga pannakeanà.
- ²Ay napì-piya ya mawe ki paggiinnatayán,
 may ya mawe ki pagsasay-ammán;
 áta matay ya tungpál tada ngámin,
 ay ittu ya masápul la lam-lamtan
 daya sibbiyág pikam yán.
- ³Napì-piya ya magpannakit,
 may ya makang-anggam,
 ta atán masuruwán ta ki agpannakit ta.
- ⁴Lam-lamtan na nasírib ya pannakatay;
 ngamay ya umang-ang-ang,
 ay pabeg ga maggan-gánas ya atán ki uray na.
- ⁵Napì-piya ya matulduwán na nasírib,
 may ya day-dayáwan na umang-ang-ang.
- ⁶Ata ya galà daya umang-ang-ang,
 ay árig na ya nedungsu wa ras-rasi nga rumisirisì.

Awan pe sar-sarut nayán.

⁷Awan dúma na ki ang-ang

ya nasírib nga mamal-pallà ki kasittolay na;
ay se dadàlan na pasùsù ya pannakaáwat.

⁸Napà-patag ya mamalín may ya manggayát;
ay napà-patag ya naánus may ya napangátu.

⁹Akkan ka nalà-lapat makarungat,

ta ittu yán ya gangay daya umang-ang-ang.

¹⁰Akkan ta saludsúdan nu taanna, tura napi-piya kitun may kídi,
ta dayán nala nga akkan nasírib ya mangsaludsud
ki ummán kiyán.

¹¹Napatag ya kinasírib, nga ummán ki táwid.

Ittu ya pagpiyán daya sibbiyág.

¹²Ta ya kinatalgad nga idde na kinasírib,
ay ummán ki kinatalgad nga idde na pirà.

Ngamay ya pagpiyán na kinasírib, ay masalaknibán naka.

¹³Lam-lamtam ya kinuwa ne Dios.

Awan ya makatúnung ki kinuwa na nga napikku.

¹⁴Maganggam ka ngala nu napiya ya kabiy-biyág mu.

Ay nu umbet ya agrígát mu,

ay lam-lamtan mu nga nagpáda da nga gayát ke Dios.

Akkan ta ammu nu nágan naya sumarunu nga màwa.

Ya panda naya kinasírib

¹⁵Ay kídi nga áwan sar-sarut nga agbiyág ku, ay nasingan ku ya ngámin. Atán da namáru nga tolay nga nasápa nga matay; may atán da nga adaddu biyág nga nadakè a kuk-kuwaan. ¹⁶Akkan mu palotanán ya panagmar-márum, se akkam palotanán ya magsírib. Dadàlan mu wala ya baggim kiyán. ¹⁷Akkan mu pe palotanán ya mangwa ka nadakè, se akkan ka nga umang-ang-ang, ta matay ka ki akkan mu oras. ¹⁸An-annungan mu wala, áta nu magansing ka ke Dios, ay napiya ya pagbalinán daya kuk-kuwaam.

¹⁹Ki isa nga nasírib, napi-piya nga mangigdù ya kinasírib, may daya sangapúlu wa agtuturáy ki isa nga íli.

²⁰ Awan kam agkà ala nga tolay kίδi kalawagán nga akkan tutu wala makabásul oray nganna kinamáru na.

²¹ Akkan mu tal-talagínaan ngámin na kag-kagiyan da tolay, ta get tala nu magína mu ya anglib-libà na asassu mu kikaw. ²² Ata ammu mu mà nga ikaw nga mismu, ay namin-adu mu wa pinad-padásán daya duddúma.

²³ Gapu ki kinasírib ku, ay kinappiya ku nga linam-lammat dedi nga mà-màwa. Nán ku ki uray ku, “Magsírib bà,” nán ku, may akkan ku mà màwa. ²⁴ Nasulit maawátan ya ngámin na atán; nangrúna daya naunag pà nang. Inna nád dala ya makaáwat kadayán? ²⁵ Nepas-pasnà ku ya magsírib se mangammu kiya panggap daya ngámingámin, se mangammu nga kinaang-ang ya mangwa ki nadakè, ay se áwan surbi ya umang-ang-ang. ²⁶ Ay nammuwán ku nga nadà-dakè may ya pannakatay ya babay nga mamar-parò. Ummán ka ikat se ílug ya amminya na nga paniliw na kikaw. Ay daya íma na, ay ummán da ka káwar nga manggáput kikaw. Daya mangwa kadaya piyán ne Dios daya makalísi kaggína. May daya maragbásul, ay ittu dayán daya matiliw na. ²⁷ Ay nán na mangisur-súru, “Tu idi ngámin ya nammuwán ku kiyà a magsap-sápul kadaya sungbát daya sal-saludsud ku. ²⁸ Nagsap-sápul là pikam ka sabáli nga sungbát, may áwan ku wa nasmà. Ummán ki makag-kagi nga, “Ki maríbu nga lalláki, ay atán nala sissa nga nasmà ku, ngamay kiya maríbu nga babbay, ay áwan ku nasmà oray isa.” ²⁹ Ngamay tu idi yala ya nammuwán ku: Pinarsuwa ne Dios nga nalintag ya tolay, may ya tolay, ay adu daya nadakè a pal-palabúgà na.

8

Yán nala nga nasírib

ya makammu ki kesarután naya isa nga bánag.

Makapamara ka murang ya kinnasírib,

áwan nin ya nalum-lomad da singan.

Ya angngikurug ki ári

² Ikurug mu ya ári, ta ittu ya sinipataán mu ke Dios nga kuwaan mu.

³ Kuwaan na ári ya oray nágan na nga piyán na nga kuwaan. Ay túya akkan ka mabur-burung nga maglikud kaggína, ay se adayyuwám daya nadakè. ⁴ Ata naturáy ya kagiyan na ári. Awan ya mabalin magrírri kadaya kuwaan na. ⁵ Ay áwan kapàyanán naya oray inna nga sumúrut ki bílin na. Ya nasírib ba tolay, ay ammu na nu mapaanna se nu nungay na ya

angwa na. ⁶Ata atán kampela ya oras daya ngámin na ban-bánag gin, se nu mapaanna ya angwa ta kadayán, oray nadammat daya parikut na tolay. ⁷Kurug nga áwan kadátada ya makammu nu nágan na ya màwa ki masangwánan, se áwan ya makekagi kadátada. ⁸Awan tolay ya makagáput ki bal-báli; ay ummán pe áwan tolay ya makagáput ki pannakatay na nu ittu oras na ngin. Akkan makalísi ya isa nga suldádu ki gubát. Akkan makelísi ki nadakè a tolay daya nadakè a kuk-kuwaan na.

Ya nadakè se ya nalintag

⁹Nasingan ku ngámin dedi kane kapiyánan ku tutu wala nga lam-lamtan ya kepapannán daya ngámin na mà-màwa kídi kalawagán. Atán da tolay nga pumal-palsu kada kasittolay da. ¹⁰Nasingan ku ya nagtaman da kadaya nadakè a tolay. Maw-awe dedi kitun kiya pagday-dayáwan. Ay kane metaman da ngin, datu tolay kitu íli nga nangwaán da ka nadakè, ay padayáwan dada. Awan sar-sarut nayán. ¹¹Gapu ta akkan makaru wa mapánis daya tolay nga nangwa ki nadakè, ay ittu ya gapu na nga akkan min-induwán da duddúma nga mangwa ka nadakè. ¹²Ay oray mán nu mamin-gatut nga mangwa ya maragbásul ka nadakè, ay se adaddu ya biyág na, ay ammu nga napì-piya kammin kadaya magansing ke Apu Dios. ¹³Ngamay áwan pagpiyán naya maragbásul, áta akkan magansing ke Dios. Ay akkan pe umadaddu ya biyág na; makar-karu wala nga ummán ki aniniwing.

¹⁴Atán ya áwan sar-sarut nga mà-màwa kídi kalawagán. Atán daya namáru wa tolay nga ummán da ka nadakè a tolay ki angwa da duddúma kaggída. Ay atán da pe daya nadakè a tolay nga ummán da ka namáru ki angwa da tolay kaggída. Nán ku nga áwan sar-sarut nayán. ¹⁵Ay túya, ya nán ku nga kapiyán na kuwaan na tolay kídi kalawagán, ay mangán se uminum se maggan-gánas ki biyág na. Ata ittu yán ya annung da nga kuwaan ki agpasiya da kadaya ubra da ki báyat naya agbiyág da kídi ya kalawagán nga nidde ne Dios.

¹⁶Kiya aglam-lammat ku kadaya mà-màwa kídi kalawagán ni, ay annung ta ya akkan tutu wala matúdug ki gabi se algaw. ¹⁷Ay se ku wala nasingan pe daya kuk-kuwaan ne Dios kídi ya kalawagán. May pulus áwan tolay ya makaáwat kadayán. Oray nganna ya aglam-lammat na, ay

8:10 Akkan nawada ya sarut nedi ki Hebreo.

akkan na nga maawátan da. Oray daya tolai ya manguna nga nasírib da, ay akkan da nga maawátan.

Matay ya ngámin tolai

9 Kinappiya ku tutu wala nga linam-lammat se sining-singan ngámin dedi. Ay nammuwán ku nga e Dios ya makammu kadaya namáru, se nasírib, se kadaya kuk-kuwaan da. Akkan da ammu nu pàgan ne Dios da onu lùsawan nada. Ngámin dayán, ay atán da ki masangwánan pikam. ²Ay áwan ya pagdudúmán daya ngámin. Sissa ngala ya pagtungpálan daya nalintag se daya akkan, daya namáru se daya nadakè, daya mebíláng ka nadalus se daya akkan, daya magdátun se daya akkan magdátun. Ay ummán pe kadaya namáru se daya maragbásul, se daya magsipata se daya akkan magsipata. Sissa ya pagtungpálan da. ³Ittu yán ya akkan napiya nga mà-màwa kídi ya kalawagán. Sangapáda ya pagtungpálan daya ngámin. Ay ittu ya gapu na nga pabeg nadakè se kinaug-og ya atán ki uray da tolai ki kasibbiyág da. Ay se da la nga matay. ⁴Ngamay atán namnáma na tolai ya sibbiyág. Ta napì-piya ya sibbiyág nga átu may iya natay nga láyon. ⁵Daya sibbiyág, ay ammu da nga matay da nu kuwa, may daya natay yin, ay áwan da ngin na am-ammu. Awan da ngin na málà a gun-guna da, ay se áwan pe yin na akadamdám da tolai kaggída. ⁶Netangatay kaggída ya aminya da se ya lùsaw da, se ya ásil da. Awan da ngin na ram-ráman kadaya ngámin na mà-màwa kídi ya kalawagán.

⁷Ara ngala, maganggam ka ngala nga mangán, se maggan-gánas ka nga maginum, ta nabayág gin na ittu yán ya piyán ne Dios nga kuwaan mu. ⁸Maggaldid ka ngala. Mangípu ka ngala ka denu. ⁹Makang-anggam kayu wala nga magbiyág, se ya pàgan mu wa atáwam, ki kaatán nu kídi nga biyág kídi kalawagán nga áwan sar-sarut nga nepalúbus ne Dios kadakayu. Ta ittu yán ya gun-guna mu kadaya nagpasiyaán mu kídi kalawagán. ¹⁰Ippáy mu ya kabailán mu nga mangwa kadaya kuk-kuwaan mu. Ta áwan nin ya ubra kiya kapannán mu nu matay ka. Awan mu pe yin aglam-lammat se agpan-panúnut, ay se akkan mu pe yin mausár ya kinasírib mu.

¹¹Ay atán pikam ya nammuwán ku kídi nga kalawagán; akkan mangábà peyang daya kabilgán na managtág. Ay ummán pe, akkan peyang nga mangábà ki gubát daya narungat. Ay akkan ngámin na nasírib, ay atán

pagubraán na. Ay akkan ngámin na nalaing, ay bumànáng da, ay se akkan ngámin na atán paglaingán, ay nangátu ya sáad da. Sigun yán ki oras nga kepàmuwán da. ¹²Ata áwan ya makammu nu nungay na ya ilalbet naya oras na isa tolay. Màtatán nala ki nadakè nga umbet kaggína; ummán ki sissida nga màtatán nala nga mána ki ikat, se ya an-anù a màtatán nala nga màna ki ílug.

Napì-piya ya kinasírib may iya kinaang-ang

¹³Ay atán pe nasingan ku nga keusarán na kinasírib kídi ya kalawagán nga pinatag ku. ¹⁴Atán bì-bitì a íli nga bittè pe daya umíli. Ay uwad naturáy nga ári nga mangraut kitu íli. Pinalebután na se datu suldádu na tu íli. ¹⁵Ay atán pe kitúni nga íli ya isa nga napubri nga nasírib. Ay gapu kitu kinasírib na, ay nesalákan na tu íli. Ngamay akkan nabayág, ay áwan nala oray isa tu nakadamdam kaggína ngin. ¹⁶Ay túya nán ku nga napà-patag ya kinasírib may iya kinabílag. Ngamay akkan da pinagan-anu tu kinasírib tu tolay, ay se akkan ginì-gìna datu tolay datu kinag-kagi na.

¹⁷Ay napì-piya nga ginán ya nalumánay nga kagiyan naya nasírib, may iya sáraw naya apu daya umang-ang-ang.

¹⁸Napì-piya ya kinasírib may daya armas ki gubát; ngamay ya isa nga maragbásul, ay dadàlan na ya adu wa napiya.

10 Daya natay nga banggaw,
 ay buyuan da ya tangabutilya nga talibangug;
 ummán pe, ya bittì a kinaang-ang,
 ay dadàlan naya kinasírib se ya kinadáyaw.
²Gángay nga napiya ya sikkuwaan na nasírib.
 Gángay pe nga nadakè ya sikkuwaan na umang-ang-ang.
³Masingan ya kinaang-ang daya ang-ang,
 oray ki annalen da ngala ki kalsáda;
 ipassingan da ya kinaang-ang da kadaya duddúma.
⁴Ay nu nalùsaw kikaw ya apu mu,
 ay akkan ka magikkát ki ubra mu.
 Ta mapakawan daya nadammat nga básul mu
 gapu ki agging-inggap mu.

⁵Atán nadakè a nasingan ku kídi kalawagán, gapu ki sábag daya agturáy. ⁶Daya áwan ammu, ay niddán dada kadaya nangátu wa sáad;

ngamay daya nabànáng, ay atán da ki sáad nga nababa. ⁷Nakasingan nà ka asassu nga nakakabalyu;

ay nakasingan nà pe ka naturáy nga tolay
nga magdal-dalen nala nga ummán ka asassu.

⁸Ay nu magkorob ka ka bubun,
ay get ikaw ya mepisù;
ay nu mangrabba ka ki darupírip pa abut,
ay get nu matugkaw ka.

⁹Nu magbakki ka ka batu,
ay batu pe ya pakatalinguwán mu;
ay nu manaltág ka,
ay káyu pe ya pakatalinguwán mu.

¹⁰Nu akkam setan ya nakàdul nga parakul mu,
ay nag-aggat ya angibadit mu;
ngamay nu nasírìb ka,
ay napiya ya pagtungpálan daya kuwaan mu.

¹¹Ay áwan surbi naya agpaámum ki idaw,
nu mun-unna naka nga matugkaw.

¹²Pakedayáwan na nasírìb daya kag-kagiyan na,
may pakadadálán na ang-ang daya kag-kagiyan na.

¹³Kinaang-ang ya panggayatán naya kag-kagiyan
naya umang-ang-ang,
ay kinadakè ya pagbalinán na;

¹⁴ngamay ara la nga makonikoni.

Awan ya makammu nu nágan na ya màwa ki masangwánan.
Ay áwan pe ya makekagi nu nágan na ya màwa
nu natay tada ngin.

¹⁵Mapandanán ya umang-ang-ang ka unaw na ki ubra,
ay díkod akkan na masmà ya dálen na nga magulli ki íli.

¹⁶Kal-allà ya íli nga iturayán na nabbing nga ári,
ay se gayatán daya ap-apu da ya magguudma ki pagmakát.

¹⁷May maganggam ya íli nga iturayán na isa nga ári nga
neanà ki nadáyaw nga pamilya,

se daya ap-apu kiyán, ay mangán da ngala ki oras na pinagkakán pára ngala ki pamílag da ki baggi da,
nga akkan da pambár maggiinglaw.

¹⁸Gapu ki kinasadut na tolay, ay ditán nala nga tumúdu ya balay na.
Pagang-angayán na, ay marba.

¹⁹Nagánas ya say-am,
ay se makapaanggam ya maginum;
may akkan màwa dayán nu áwan mu pirà.

²⁰Akkam paásan ya ári, oray ki panúnut mu ngala,
se akkam paásan daya nabànáng, oray ki unag na balay mu.
Ta get atán isa nga an-anù nga mangagi kaggída
kadaya kinag-kagi mu,
onu idámag na isa nga ulullag kaggída.

Ya kuk-kuwaan na nasírib

11 Ippugúnán mu ya pirà mu ka sabáli nga íli,
ay makaganansiya ka nu mabà-bayág la nga al-algaw.

²Ippáy mu ki pittu onu walu nga kaláse nga nigusiyu ya pirà mu,
ta akkan mu ammu nu nágan na ya nadakè a
màwa kídi ya kalawagán.

³Nu nàrag ya angap,
ay magudán ka naggat;
Nu ka wàna ya nilangngán na káyu,
ay atán nala kitúni.

⁴Nu ya kapíyán na algaw ya id-idaggán mu, ay akkan
ka nga makapagmúla,
se akkan ka makapaggáni.

⁵Akkan ta maawátan nu mapaanna ya anggayát na biyág naya an-anà
ki búsit na babay; ay ummán pe, akkan ta maawátan ya kuk-kuwaan ne
Dios nga nangwa kiya ngámíngámin.

11:1 Ya litiral nga sarut naya Hebreo nedi, ay “Illud mu ya sinápay mu, ay nu mabà-bayág, ay málà mu kammin.” **11:2** Ya litiral nga sarut naya Hebreo nedi, ay “Uwaran ka pittu onu walu ya ngáni mu.”

⁶Magtugnu ka ki pagmakát, ay akkan ka magimáng ki gídám, ta akkan mu ammu nu natúbu da nga sangapáda, onu inna ya natúbu kadatu netugnu mu.

Maganggam ka ngala ki biyág

⁷Nagánas ya magbiyág, ay se napiya sisínán ya sínág

⁸Ay díkod maganggam mala daya tolay ki báyat na agbiyág da, oray nganna ya kadaddu na. Ngamay akkan da kaligpanán nga mabà-bayág ya agyán da ki lúbù. Ngámin daya umbet pikam, ay áwan da nga sar-sarut.

Maganggam ta ngala ki kabbing ta

⁹Dakayu wa nabagu, ay maganggam kayu wala ki kabbing nu pikam. Surútan nu ya piyán nu, se sin-sinnan nu daya mà-màwa ki lebut nu. Ngamay dam-damdaman nu nga guwesán nakayu ne Dios kadaya ngámin na kuwaan nu.

¹⁰Akkan kayu maglídug, se tarànan nu daya baggi nu kadaya sinakit. Ta adu daya akkan ta maawátan kiya kabbing ta pikam.

12 Akkam kal-kaligpanán ya namarsuwa kikaw ki kabbing mu pikam, ki akkan pikam inumbet daya algaw se dagun na agrig-rígát mu, nga ittu yanin ya agkuna mu ka, “Awan ganagánas na biyág ku.” ² Kuwaan mu yán ki di pikam aggibat naya mata se ya búlán se daya bittuwan, se akkan pikam nagulli ya nagibat nga angap na kalawagán mu. ³ Dam-damdaman mu ya namarsuwa kikaw sakbay nga magtartartar se magkakattu daya guwardiya ki balay mu, se akkan makapagirid din daya babbay ta bittè da ngin, se akkan nin nawada ya isissingan daya maglamdaw; ⁴ ay se akkan ta pe yin magina daya págat ki kalsáda, se akkan ta magina ngin ya magirid, se ya úni da an-anù ki pagmakát nga ittu daya manglukág kadàta, ay se áwan ta pe yin magina nga kansiyon. ⁵ Magansing ka pe yin kadaya alingúdu nga giyán se kadaya nadakè a màwa ki kalsáda. Magpusà pe yin daya abù mu se masulitán ka ngin na manalen, ay se áwan mu pe yin piyán na kuwaan. Ata mawe tada mà ngámin kiya pagimangán tada ka áwan panda. Ay nu umbet yán na oras, ay atán da kiya kalsáda daya magmanakit. ⁶ Dam-damdaman mu ya namarsuwa kikaw sakbay nga maragsud ya silber nga kuwintas, se madadál ya balitù a malúkung, se

marupà ya pitser ki giyán na gabbuwà, se madadál ya issasàdu ki bubun, ⁷se ya agbalín tada manin ka lusà a naggayatán tada, ay se ya kaduduwa na tolay, ay magulli kammin ke Apu Dios nga naggayatán na. ⁸Ay áwan sar-sarut naya ngámin, nán naya mangisur-súru. Awan da nga sar-sarut.

Ya Pamalinán

⁹Ay gapu ta nasírib ya mangisur-súru, ay nesúru na pe kadaya tolay daya ammu na. Kinappiya na nesúrát, se na inádal, se na inurnus daya adu wa makag-kagi. ¹⁰Nekar-karigátan na mangisur-súru ya nagsápul kada nagánas nga gínán na úni, ngamay kustu se kurug daya nesúrát na kídi.

¹¹Daya kag-kagiyan daya nasírib, ay árig da ya nasígád nga tàdukud nga pangiturung na magtar-tarakan ka karneru kadaya karneru na. Ay se daya makag-kagi nga nidde daya mamasírib, ay meárig da pe kadaya lansa nga nelalansa. ¹²Ngamay magtar-taron ka, ugu. Awan panda naya agsúrát ta ka adu wa libru, ay se makà-unaw ya makádaádal.

¹³Ngamay oray adu dedi nga makag-kagi nga nakagi kídi, ay tu idi la ya makagi ku: Ikansing mu nge Apu Dios se surútan mu daya ngámin bil-bílin na, ta ittu yán ya rabbang na nga kuwaan daya ngámin tolay. ¹⁴Ata guwesán nitta ne Dios kadaya ngámin na kuk-kuwaan ta, napiya da mán onu nadakè, se nasirù da mán onu nawada.